

Handleplan

for digitale krænkelser i Ringsted Kommune

Handleplanen

Baggrund

Denne handleplan er udarbejdet af en arbejdsgruppe, der er bredt sammensat af repræsentanter for skolecentret i Ringsted Kommune. Handleplanen skal indgå som en del af skolernes antimobbestrategi.

Baggrunden for udarbejdelsen tager afsæt i en stigning af henvendelser på skolerne og til SSP fra børn og unge, fordi de udsættes eller selv udsætter andre for digitale krænkelse. Børn og unge er selv forvirrede over, hvad der er op og ned ift. lovgivningen om digitale krænkelse. Og hvad man gør, når det er gået galt. Derfor har voksne et særligt ansvar for at ruste børn og unge med viden og redskaber til at kunne begå sig hensigtsmæssigt i den digitale verden

Handleplanen skal ses som en guideline til den fagprofessionelle til at håndtere digitale krænkelse. Handleplanen er udarbejdet som en generel handleplan gældende for alle børn og unge i grundskolen, dog skal den enkelte sag håndteres med passende pædagogisk indsats, som passer til de impliceredes alder og bevidsthedsniveau.

Formål

Handleplanen har tre primære formål:

- 1 At håndtere digitale krænkelse bedst muligt; både for forurettet og krænker.
- 2 At alle skoler har redskaber til at håndtere de sager, der må opstå på de enkelte skoler.
- 3 At kompetenceudvikle medarbejderne på skolerne ift. at håndtere evt. sager.

Om digitale krænkelse

Digitale krænkelse betyder helt konkret "krænkelse, der sker på internettet". Krænkelse, hvor en person (både børn, unge og voksne) føler sig krænket af andre personer på nettet. Digitale krænkelse kan være nøgenbilleder, trusler, chikane på nettet, mobning og seksuelt betonedede ting. Nedenfor kan du læse om nogle af de forskellige former for digitale krænkelse, der ofte forekommer¹:

- **Ulovlig billede- og videodeling**

Hvis person har fået delt et billede eller en video på nettet uden personen selv har givet samtykke eller tilladelse, kaldes det ulovlig billeddeling. Billeder kan også anskaffes igennem hacking (hvor en person på ulovlig vis har skaffet sig adgang til en persons telefon eller computer og fået fat i private billeder). Hvis personen på billedet er under 18 år på tidspunktet, hvor billedet er taget, kan personerne der har delt eller er i besiddelse af billedet, blive dømt for børneporno.

¹ Børns Vilkår

- **Grooming**

Dette begreb betegner en situation, hvor en voksen (groomeren) igennem en periode opbygger et tillidsforhold til en mindreårig på nettet, med henblik på at begå overgreb mod barnet eller den unge. Dette kan resultere i, at barnet manipuleres til at sende intime billeder af sig selv til den voksne og efterfølgende bliver afpresset til at sende flere, eller at mødes med personen. Ofte har groomeren sikret sig noget, som de kan bruge mod barnet som eksempelvis billeder eller chatlogs, og derfor tør barnet ikke fortælle det til nogen.

- **Afpresning**

Hvis en uvedkommende får adgang til private intime billeder / videoer af en person og truer med at offentliggøre dem, hvis ikke personen sender flere billeder eller betaler penge.

Relevante politikker og beredskabsplaner i kommunen

Handleplanen er lavet for at være en guideline og støtte den fagprofessionelle i Ringsted Kommune til at håndtere digitale krænkelser og sikre det gode børne- og ungeliv i kommunen.

Handleplanen er lavet i overensstemmelse med de relevante politikker og planer på området i Ringsted Kommune herunder:

- Ringsted Kommunes Børne- og Ungepolitik.
- Lokalrådets handleplan.
- Plan mod ungdomskriminalitet.
- Skolernes antimobbestrategier.

Overordnede rammer for handleplanen

Fordeling af ansvarsområder

Det anbefales, at der på den enkelte skole tages en drøftelse af, hvem der har ansvar for hvilke opgaver i forbindelse med en eventuel digital krænkelse. Nedenstående skal ses som en inspiration til mulig ansvarsfordeling.

Ledelsen

- vurderer, om skolens ordensregler er overtrådt og i så fald, hvilke konsekvenser der efterfølgende kan være
- kontakter forældrene til de implicerede
- vurderer, om hvordan andre evt. skal inddrages/informeres (afhængig af den givne situation og eleven), og hvordan det skal foregå

- inddrager SSP-konsulenterne, hvis det er relevant
- vurderer, om der er foregået noget kriminelt, og bidrager med støtte ved eventuel politianmeldelse
- beslutter skolens position i forhold til pressehenvendelser
- tager kontakt til skoleleder på anden skole, hvis krænkelser er gået på tværs af skoler.

Digital trivsels ambassadør (typisk lærer eller pædagog)

- tager ansvar for eleven, der har været udsat for eller har udført krænkelser
- har fokus på, om eleven kan have brug for psykologhjælp eller lignende
- undersøger, om eleven har en god ven/veninde, han/hun kan tale med
- vurderer sammen med ledelsen, om der skal konfliktmægles mellem de forskellige parter, hvis krænkelser f.eks. er foregået internt på en skole/institution
- kontakter forældrene til de implicerede.

Klasseteamet

- bidrager til håndtering af, hvordan forløbet skal behandles i den krænkedes klasse
- taler, efter drøftelse/afklaring med ledelsen, med klassen om, hvad der er sket, og hvordan lignende situationer undgås i fremtiden
- kontakter forældrene til de implicerede.

Anbefaling til organisering af ambassadør

- Skolen organiserer ambassadørfunktionen efter skolens størrelse og/eller organisering; sørger for, at det er en ambassadør pr. årgang, trin e.l.
- Minimum to ambassadører pr. skole; dette for at gøre det mindre sårbart, give eleverne en mulighed for at vælge mellem flere voksne.

SSP's rolle

Det lokale SSP-samarbejde som koordinerende fora

SSP-samarbejdet på de enkelte skoler kan med fordel bruges til at præsentere, drøfte og vedligeholde viden om handleplanen for digitale krænkelser. Egentlige sager med mistanke om digital krænkelser kan behandles med udgangspunkt i actioncardet af de relevante fagpersoner. Det formaliserede lokale SSP-samarbejde kan samle op på indsatser og bruge denne opsamling til løbende kvalificering af den generelle² og specifikke indsats ved digitale krænkelser.

² SSP-undervisning

Viden om handleplanens indhold

Gør det let at finde og få hjælp

Hver skole får tilsendt handleplanen, ligesom det er muligt at aftale med SSP Ringsted om undervisning i, hvordan man bruger handleplanen og actioncardet. Det bør sikres at både elever, forældre og relevante fagpersoner ved, hvilken form for støtte børnene kan få fra såvel skolen, som fra andre organisationer og myndigheder. Målet er, at fagprofessionelle kan få støtte i håndtering af digitale krænkelser.

Sikre viden hos relevante parter

Elever

Integrer relevant viden i undervisningen og i eventuelle forebyggelsesindsatser fra skolens lærere og SSP konsulenter. Informer eleverne om, hvem de kan gå til ved krænkelsesproblematikker. Informer ligeledes eleverne om, hvordan en anmeldelse vil blive behandlet, og hvad der efterfølgende vil ske.

Forældre

Det er afgørende, at forældrene udviser interesse for deres børns færden på de sociale medier. Derfor er det vigtigt, at forældrene bl.a. deltager i SSP konsulenternes forebyggende undervisning, da de udbyder undervisning om digital dannelse allerede fra 1. klassetrin. Undervisningen fortsætter med andre relevante temaer inden for emnet på både mellemtrinnet og i overbygningen. Her kan skolens ledelse understøtte med tydelige forventninger til forældrenes deltagelse på forældremøder og til forebyggende undervisning.

Ambassadører

Ambassadørerne klædes ekstra godt på ift. kendskab til handleplanen. Dette kan ske via case-baseret brug af actioncard. Det er SSP-konsulenterne, der forestår denne undervisning.

Andre relevante fagpersoner

Det er vigtigt, at alle fagpersoner, som arbejder med børn og unge i grundskolen har kendskab til denne handleplan. Det er ledelsens ansvar, at alle får kendskab til handleplanen og dens indhold; dette kan gøres på personalemøde, teammøde e.a.

ER DER FOREGÅET EN DIGITAL KRÆNKELSE?

AFDÆK:

KRÆNKELSEN SKAL AFDÆKES, FØR DEN KAN VURDERES. ANVEND KONKRETE SPØRGSMÅL; HVEM ER INVOLVERET, HVAD ER DER SKET, HVOR ER DET SKET OSV.

VURDER:

DE RELEVANTE PROFESSIONELLE OG LEDELSEN PÅ SKOLEN VURDERER KRÆNKELSEN. INVOLVER EVT. SSP. DET SKAL VURDERES, OM DER ER TALE OM EN SITUATION, DER BØR ENDE MED PÆDAGOGISK HÅNDTERING, EN POLITISAG OG/ELLER UNDERRETNING.

INDDRAG:

FORÆLDRENE SKAL I UDGANGSPUNKTET INVOLVERES HURTIGST MULIGT.

Vil du vide mere?

Handleplanen er at finde på:

www.ringsted.dk

Ønsker du at finde den direkte, kan

du bruge QR-koden herunder:

**QR
kode**

ACTIONCARD

STOP DIGITALE KRÆNKELSER

Actioncard for digitale krænkelse

Actioncardet anvendes i situationer, hvor fagprofessionelle får viden om en digital krænkelse. Formålet med actioncardet er at mindske tvivl og usikkerhed i en situation, hvor alle involverede parter bliver pressede. Det skaber rammer, der giver plads til den relevante refleksion og den konkrete vurdering i den enkelte situation – plads til at tage sig af den krænkede og eventuelt krænkeren. Sidst, men ikke mindst, bidrager det til mere ensartet håndtering af sager, og behandling af en krænkelse ikke bliver personafhængig.

VURDER KRÆNKELSEN

Afdæk

Krænkelsen skal afdækkes, før den kan vurderes. Anvend konkrete spørgsmål; Hvem er involveret, hvad er der sket, hvor er det sket osv.

Vurder

De relevante professionelle og ledelsen på skolen vurderer krænkelsen. Involver eventuelt SSP. Det skal vurderes, om der er tale om en situation, der bør ende med en politisag, underretning eller pædagogisk håndtering.

Inddrag

Er den krænkede umyndig skal forældrene, i udgangspunktet involveres hurtigst muligt (værdispringsregel)³. De professionelle hjælper den krænkede med at involvere forældrene. Trinene "Dokumenter" og "Stop krænkelsen" kan i enkelte tilfælde komme før forældreinddragelse. .

DOKUMENTER KRÆNKELSEN

Gem

Den krænkede og/eller forældrene bør hjælpes til at tage og gemme: screenshots, videoptagelse, beskeder fra krænker eller venner og bekendte, som skriver om krænkelsen, navne på dem, der er involveret (krænkerne og eventuelt andre ofre).

VIGTIGT! Professionelle, ud over politiet, skal ikke gemme materiale på egen telefon eller lignende.

Logbog

I krænkelsesager med mange involverede eller mange hændelser, kan det være en fordel for den professionelle, at skabe overblik ved at notere forløbet med hvem, hvad, hvor og tidsangivelser. Derfor kan det være en god idé at lave logbog.

³ Værdispringsreglen – i Forvaltningsloven §28 gælder, hvis det vurderes, at hensynet til barnet vejer tungere end forældrenes interesser.

STOP KRÆNKELSEN

Kendt Krænker

Er sagen af en karakter, der kan håndteres pædagogisk internt på skolen, tages der kontakt til krænkeren og dennes forældre og eventuelt delt materiale anmodes slettet (bed forældre om at kontrollere), og krænkende adfærd bringes til ophør. Er der tale om en sag, hvor der sker politianmeldelse tager politiet over på indsatser. SSP kan konsulteres ved tvivl.

Ukendt Krænker

Når dokumentationen er sikret, bør den professionelle vejlede og støtte den krænkede, og dennes forældre ift. at forsøge, at få slettet materiale, der evt. er delt på hjemmesider eller sociale medier. Hent evt. yderligere information på redbarnet sletdet.redbarnet.dk.

Samarbejde på tværs af skolerne

Er sagen af en karakter, der kan håndteres pædagogisk, samarbejdes der mellem skolerne internt i kommunen for at få stoppet den digitale krænkelse. Her kan SSP også være en samarbejdspartner.

Samarbejde ud over kommunen

Er der tale om behov for samarbejde regionalt eller nationalt anbefales det, at rådføre sig med SSP-konsulenten ift. retslig regulering af et samarbejde.

ANMELD KRÆNKELSEN

Politianmeldelse

Den professionelle kan støtte og anbefale en anmeldelse, men i udgangspunktet er det forældrene og/eller den krænkede der anmelder.

Mulighed for anmeldelse

- Mød op på politistationen
- Telefonisk henvendelse til politiet på 114.
- Anmeld på nettet: Politi.dk/anmeld under fanen [Seksuualforbrydelser].

I tilfælde med vold eller overgreb skal kommunens beredskabsplan iværksættes.

Forsikringsanmeldelse

Den professionelle bør anbefale, at den krænkede eller dennes forældre undersøger, om de skulle være dækket af deres egen forsikring ift. hjælp.

BEHANDL KRÆNKELSEN

Faglig sparring

Der kan sparres med SSP ift. helhedsperspektiv på sagen, koordination mellem de involverede professionelle, mægling o.l.

Hjælp de relevante

Det bør vurderes om den krænkede, dennes forældre og eventuelt krænkeren har brug for hjælp ud over, hvad skolen/uddannelsesstedet kan tilbyde.

Håndtering af omgivelserne

Der bør, i samarbejde med den krænkede og forældrene, være opmærksomhed på og vurdering af, hvorvidt klassekammerater, skolen og/eller forældre orienteres om krænkelsen. Går den krænkede og krænker på samme skole giver dette eventuelt anledning til særlige tiltag. Ligeledes bør der være opmærksomhed på, hvorledes en eventuel presseinteresse for krænkelsen håndteres.

Uddybelse af actioncard for digitale krænkelser

Vurder krænkelsen

Uddybende anbefalinger

Beredskabet bør ikke være baseret på formodninger, hvorfor det anbefales at spørge ordentligt ind til krænkelsen.

- 1** Hvad er der sket? Hvor mange er involveret? Er hændelsen begrænset til skolen, eller involverer den eksterne parter? Hvor langt er den aktuelle deling nået ud? Hvor gammel er den krænkede person? Generelt bør man stille konkrete spørgsmål til den krænkede elev for at forstå omstændighederne og rækkevidden af delingen.
- 2** Man skelner typisk imellem to situationer, hvoraf sidstnævnte kan give grund til politianmeldelse:
  - a** En hændelse, hvor et billede/billederne er taget eller delt i en uskyldig sammenhæng, hvor unge bekræftede hinanden, var kærester eller blot ubetænksomme.
  - b** En hændelse, hvor billedet/billederne er taget eller delt i en sammenhæng, hvor der indgår trusler, afpresning, seksuelle krænkelser, eller hvor hævnmotiver kan ligge bag hændelsen.

Det er i udgangspunktet op til forældrene (krænkede under 18 år) og den krænkede, om der skal anmeldes jf. "Anmeld krænkelsen" i nærværende handleplan. Giver krænkelsen anledning til underretning til myndighedsafdeling? Er man bekymret for barnets trivsel i forbindelse med krænkelsen eller håndtering af denne skal der ske underretning til de sociale myndigheder.

- 3 Kontakt forældrene og hold evt. et møde med forældrene for at sikre, at de ved, hvad der er foregået, og hvordan hændelsen kan have indflydelse på deres barn. Eleven kan evt. deltage i dette møde.
- Vær opmærksom, hvis den krænkede er tilbageholdende med at fortælle forældrene om krænkelserne. Kan der være en grund til dette?
  - Fortæl forældrene om, hvad skolen har gjort indtil nu for at støtte eleven, og hvad skolen fremadrettet vil gøre. Lav evt. et notat over den støtte man har givet familien.
  - Spørg forældrene, hvordan de mener, skolen bedst kan hjælpe deres barn, og kom med forslag til, hvordan de kan støtte derhjemme. Fortæl forældrene hvor de kan få vejledning f.eks. hos SSP-konsulent og Red Barnets rådgivning SletDet.
  - Aftal med forældrene, hvor ofte skolen og hjemmet skal holde hinanden opdateret med informationer om sagen, og hvilke informationer disse opdateringer skal indeholde.
  - Hvis de krænkende handlinger politianmeldes, skal forældrene forholde sig til, hvilken støtte de ønsker fra skolen og andre instanser. Fortæl forældrene, hvilken form for støtte skolen og andre kan tilbyde.

Dokumenter krænkelsen

Uddybende anbefalinger:

Ved en anmeldelse er det vigtigt at have så mange beviser som muligt som dokumentation for lovovertrædelsen. Det kan være screenshots af hjemmesider og korrespondancer, hvor delingen er foregået. Det kan også være spor, som krænkeren har afsat i forbindelse med en hacking. Dette skal ske, inden eventuelle digitale beviser slettes. Hjælp den krænkede og forældrene med at afklare, hvad der er mulige beviser. Lad forældre eller den krænkede gemme oplysningerne på deres devices.

Nogle unge vil have lyst til at slette krænkende billeder og korrespondancer for at glemme hændelsen. Men den krænkede unge skal gemme beviser i form af screenshots, SMS'er, chatsamtaler og lignende, da de kan bruges, hvis krænkelsen skal anmeldes på et socialt medie eller til politiet.

VIGTIGT! Professionelle, ud over politiet, skal ikke gemme materiale på egen telefon eller lignende.

Stop krænkelser

Uddybende anbefalinger

Kendt krænker

Den hurtigste og mest effektive måde at få fjernet digitalt indhold på, er ved at den person, der har lagt indholdet op på nettet, sletter indholdet igen. Hvis personen, der er ansvarlig for krænkelserne, er kendt:

- Forklar personen og forældrene, hvorfor indholdet er krænkende, og anmod personen om at fjerne det.
- Bed forældrene om bevis for, at indholdet slettes fra personens devices og/eller platforme (f.eks. fotos på mobilen og gemt indhold på cloudbaserede tjenester).
- Bed forældrene om en liste over de personer, indholdet er blevet delt med.

Ukendt krænker

Tal med den krænkede eller den, der har anmeldt krænkelserne, om hvem der kan have udført de krænkende handlinger. Den eller de elever, der har anmeldt krænkelserne, vil muligvis ikke videregive oplysningerne af frygt for negative konsekvenser fra de jævnaldrende. Her er det dog vigtigt at forsikre dem om, at de vil blive støttet gennem hele processen. Forsøg at få slettet materiale der evt. er delt på hjemmesider eller sociale medier. Hvis det ikke er muligt at få hjælp direkte gennem de sociale medier, skal den professionelle anbefale at søge hjælp hos sletdet.redbarnet.dk eller anmeld det på datatilsynet.dk.

Overordnet gælder det om at skabe en kultur, hvor anmeldelser af digitale krænkelser omtales og fremhæves som en positiv handling.

Anmeld krænkelser

Uddybende anbefalinger

1 Politianmeldelse

Drøft om krænkelserne skal politianmeldes og bistå med støtte i processen omkring en eventuel anmeldelse.

- En politianmeldelse kan være med til at give eleven en bekræftelse af, at der er tale om en lovovertrædelse, og at eleven ikke selv bør føle skyld eller skam over hændelsen.
- En politianmeldelse vil skabe mere opmærksomhed omkring hændelsen.
- En politianmeldelse i sig selv kan ikke nødvendigvis hindre, at billeddelingen fortsætter.

Som udgangspunkt er det den krænkede selv eller dennes forældre, der skal anmelde deling af krænkende materiale (§ 264 d). Er der tale om blufærdighedskrænkelser (§ 232) eller videregivelse af børnepornografi (§ 235), kan skolen indgive en anmeldelse. Ved overvejelser om en sådan anmeldelse kan SSP med fordel konsulteres.

Muligheder for anmeldelse:

- Mød op på politistationen
- Telefonisk henvendelse til politiet på 114.
- Anmeld på nettet: [Politi.dk/anmeld](https://politi.dk/anmeld) under fanen [Seksualforbrydelser].

2 Anmeldelse til forsikringen

Hvis der er bekymring for elevens trivsel grundet episoden, opfordrer da forældrene til at kontakte forsikringsselskab for mulighed for dækning af udgifter til psykologhjælp. Alternativt kan egen læge kontaktes for henvisning til psykolog. Nogle forsikringer dækker også behov for juridisk bistand i forbindelse med en krænkelse.

Center for seksuelle overgreb på rigshospitalet kan også kontaktes for vejledning omkring muligheder for psykologhjælp.

Behandl krænkelsen

Uddybende anbefalinger

Den krænkede part

Hvor medtaget er eleven af hændelsen? Har eleven ændret adfærd? Er der behov for psykologhjælp eller anden eksperthjælp, som kan give eleven nogle redskaber til at lære at acceptere hændelsen og komme videre kan SSP kontaktes for sparring.

- Snak med eleven om det skete og tag dennes følelser og oplevelser alvorligt.
- Bebrejd ikke eleven hans/hendes handlinger f.eks. ved billeddeling.
- Anerkend, at det, der ligger på nettet, aldrig kan slettes helt, men gør opmærksom på, at der er hjælp at hente.
- Forsøg at nedtone en eventuel katastrofestemning og forsøg at bevare roen hos eleven.
- Hjælp så vidt muligt eleven til at kunne forlige sig med situationen.
- Undersøg, om eleven har en ven/veninde, som kan støtte i processen.

Er der tale om en sag med afpresning, er det vigtigt at støtte eleven i, at han/hun ikke skal give efter for afpresningen. Kontakt evt. Politiets forebyggelse eller henvis eleven/familien til rådgivning og krisehåndtering på Red Barnets hotline 35 36 55 55 eller til Sikkerchat 29 27 01 01, hvor der sidder professionelle, der kan støtte eleven i en svær situation. Her er det muligt at være anonym, når man henvender sig.

Den krænkende part

Skolen kan med fordel have en ambassadører, elever kan gå til, hvis de fortryder at have delt materiale eller på anden måde har bidraget til krænkende hændelser.

Sammen med ambassadøren kan eleven snakke om hændelsen og det videre forløb.

SSP kan kontaktes ift. rådgivning og vejledning af den krænkende part og dennes forældre.

Håndtering af omgivelserne

Vurder om og i hvilket omfang klassen og andre elever skal orienteres. Dette vil være en vurdering, der er forskellige fra sag til sag. I nogle sager skaber det ro og trivsel for den krænkede; i andre det modsatte. Husk at involvere den krænkede og dennes forældre i beslutningerne. Vurdér hvad der kan gøres for at hændelsen ikke sker i fremtiden. SSP kan konsulteres ift. afvejning af muligheder.

Krænker og den krænkede på samme skole

Hvis krænkelsen er foregået internt på en skole, er det vigtigt at vurdere muligheden for konfliktmægling mellem de forskellige parter i sagen. Tag stilling til, om skolen har sanktionsmuligheder på området, og hvad disse i givet fald indebærer, og om de skal i spil.

Krænker og den krænkede på forskellige skoler i kommunen

Hvis krænkelsen er foregået mellem unge fra forskellige skoler i kommunen, er det ledelsens ansvar at tage kontakt til leder på anden/andre skole/skoler. Her er det vigtigt at vurdere muligheden for konfliktmægling mellem de forskellige parter i sagen, samt håndtere sagen ud fra samme proces som beskrevet i ovenstående. SSP kan inddrages til sparring, mægling m.v. Tag stilling til, om skolen har sanktionsmuligheder på området, og hvad disse i givet fald indebærer, og om de skal i spil.

Håndtering af pressen

Drøft i lederteamet sammen med skolecenterchef, og evt. i samarbejde med SSP, hvordan skolen håndterer eventuelle henvendelser fra pressen. Det er vigtigt at have fokus på at beskytte eleverne. Tag stilling til, hvordan I forholder jer, hvis pressen vil have kommentarer. Hvad skal henholdsvis lærere, ledere, elever gøre, hvis medieme henvender sig? Hvad skal der siges, og hvem udtaler sig? Sørg for at alle parter kender deres muligheder og beføjelser ift. pressen.

